

Drasha: Shabbat Vajelekh

Jeg har hørt, at hjernen er en muskel, på lige fod med andre af kroppens muskler. Det vidste jeg ikke. Måske er det rigtigt, måske er det ikke. Måske er det kun i overført betydning, den er en muskel?

I vor kropsfikserede verden bliver vi fra alle sider anbefalede, at passe på vore kroppe ved at dyrke motion og sport, spise sundt og generelt passe på det hylster, vi bor i og som vi er helt afhængige af. Skulle vi være usikre på, hvordan vi skal passe på os selv, så vrimler der med artikler i aviser, bøger, manualer og fitnesscentre, vi behøver slet ikke at være i tvivl. Alle nødvendige værktøjer findes lige foran os, det er bare at tage fat.

Hjernen, muskel eller ikke, anbefales os også at holdes ved lige, med arbejde, kryds og tværs, Sudoku, studier og udfordrende debatter. Er vi i tvivl, er det nemt at få gode råd til hvordan vi skal holde os opvakte og skærpe vores intellektuelle evner. Igen findes der uanede mængder af værktøjer, fx litteratur, råd og anbefalinger - alt lettilgængeligt.

Men består vi mennesker ikke af andet end krop? Hvad med samvittigheden og sjælen? Jeg tror sjælen og samvittigheden er naboer, tæt knyttede til hinanden. Og er det en muskel? Måske er der læger tilstede som kunne have et synspunkt - men nej, sjælen er ikke en muskel og kan ikke påvises, måles og vejes. Trods dette, er opfattelsen i alle religioner og spirituelle retninger, så vidt jeg ved, at vi alle har en sjæl, som beskæftiger sig med de store spørgsmål i livet - Gud eller ikke Gud, troen på menneskeheden, overvejelser over eksistensen, hvorfor er vi her - hvad gøre af dette vort liv? Men der er også de små personlige spørgsmål, som er vigtige for os for at vi kan fungere som mennesker, hvordan skal jeg som mig, finde rundt i dette kæmpe univers med alle de krav, konflikter, muligheder, skønhed og gru som findes omkring mig? I sjælen og samvittigheden, findes de moralske og etiske begreber vi i forbindelse med Rosh Hashana og Jom Kippur bliver konfronterede med og skal forholde os til.

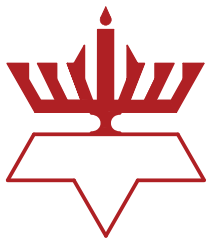
Når nu sjælen ikke er en muskel, men lige så levende og tilstede som om den var, og dermed lige så meget i behov for træning og pleje som lungerne og hjertet, hvordan skal vi pleje, stimulere og udfordre den? Vi er nu i måneden Elul, Rosh Hashana og Jom Kippur er lige om hjørnet, en periode, som i jødisk tradition er det tidspunkt på året, der er sat af til, at vi vender blikket ind ad og har fokus på at opdage, udforske og forholde os til vor egen sjæl og samvittighed og vor adfærd i det daglige liv, set i relation til de mennesker der omgiver os og det samfund vi lever i.

I parashah Nitzavim 5. Mosebog 30: 11-14, sidste uges del af den dobbelte parasha, får vi beskrevet hvordan vi bør opføre os som mennesker, krav der kan virke uoverkommelige at skulle leve op til i forhold til den standard, Gud mener at vi mennesker bør have. Kravene er ikke meget anderledes i dag end den gang. Vi er opdraget med, som de fleste mennesker, jødiske eller ikke, at være gode, samvittighedsfulde, empatiske, givende, hjælpsomme og gudfrygtige i en eller anden forstand, at være gode mennesker, at være det som på jiddish kaldes et mensch.

Gud, udtrykker at hans bud, som han giver folket besked om at følge, ikke er så fjerne eller vanskelige at opnå, så at det bliver en uoverkommelig opgave at følge dem - nej, der siges: "Men ordet er dig meget nært, det er i din mund og i dit hjerte, så du kan holde det."

I denne uges parashah følger Gud op på sin anbefaling og sit råd. Gud anerkender hvor svage og skrøbelige mennesker er. Med erfaringer fra tidligere episoder hvor folket havde vendt sig væk, havde været stædige og stivnakkede, og med Guds evne til at kunne forudse fremtiden, giver Gud, samtidig med kravene og forpligtelserne, også folket det redskab, det værktøj der kan hjælpe dem til at finde ud af hvordan de kan opfylde de krav og forpligtelser Gud har stilet og stå imod de fristelser der vil komme.

Værktøjet/ redskabet er Bogen, her 5. Mosebog. I parashan Vajelekh som vi lige har læst, påpeges der udtrykkeligt, at folket, ALLE, skal komme sammen, de skal lytte og de skal lære. Det skrevne ord gives os som en vejviser, en stemme, en inspirator. Der gives formaninger, trusler, velsignelser, trøst og udfordringer - et regelsæt at holde sig til. Denne universelle tilgængelighed til et sæt leveregler af hvordan mennesket skulle forholde sig både mennesker imellem og i forhold til samfundet, var unik på dette tidspunkt i historien og har haft en uvurderlig indflydelse på jødisk liv igennem tiderne. Torahen var til alle, fattig som rig, mand som kvinde, dannet som uddannet.

Shir Hatzafon

Progressiv jødedom i Danmark

Det er op til os selv at opsøge, studere og hente inspiration igennem Torahen. Gud giver os ikke løsninger, men redskaber. Ligesom vi ikke kan bruge Gud til at tilgive vore synder imod andre, den opgave skal vi selv påtage os, så skal vi selv søge, ved at bruge de redskaber vi har fået, at løse de problemer vi som mennesker stilles overfor.

Studiet af Torahen, det redskab der er givet, har været og er til stadighed et af de mest fremtrædende kendetegn ved jødedommen og er en universel jødisk beskæftigelse, som har medført et højt grad af kendskab til læsning og prioritering af boglig dannelse. Evnen til at skærpe intellektuelle færdigheder ved at læse og studere, at drøfte og dissekere tekster, at tænke bagvendt og omvendt og på hovedet og op og ned, er et typisk jødisk tidsfordriv, på jiddish kaldt pilpul.

For liberale jøder, der tror på at Torahen er skrevet over en meget lang periode og af flere forskellige forfattere, er det en udfordring at fortolke og omsætte Torahens tekster til brug i nutiden. Torahen kan læses fra mange forskellige synsvinkler og skal sjældent forstås ordret, men i sammenhæng med sin tid og i den politiske og historiske sammenhæng den er skabt. Udfordringen er at kunne gøre teksterne relevante i et nutidigt perspektiv.

Opgaven at pleje, udvikle og ransage vor sjæl, er fastlagt til denne periode af året som vi nu er i, og værktøjet er givet os Torahen. Opgaven kan synes vanskelig og uoverskuelig, vi har prøvet det før med skiftende held, hvad nu i år?

Husk det kendte citat fra Pirke Avot kap. 2:10 ”Det påhviler ikke det enkelte menneske/dig at afslutte opgaven, men du er dermed ikke fritaget for ikke at begynde eller at deltage”.

Ingen er perfekt men så længe vi forsøger, uanset i hvilken sammenhæng, at gøre vores bedste ifølge vort hjerte og vor sjæl, så er vi på vej og det er allerede at have nået et langt stykke hen ad vejen.

Vort værktøj til at stimulere og forbedre den ikke eksisterende men altid tilstedeværende sjælemuskel blev os givet for mange år siden og er lige så up to date nu som da....den ligger lige her, foran os, her på Bimanen. Torahen er der, det er op til os at tage den i brug